

Výroční zpráva Archivu Biskupství brněnského za rok 2018

Základní a kontaktní údaje instituce

Název: Biskupství brněnské
Adresa: Petrov 8, 601 43 Brno
IČ: 00445142
Telefon: 533 033 111
Fax: 543 237 063
E-mail: brno@biskupstvi.cz
web: www.biskupstvi.cz

Základní a kontaktní údaje archivního pracoviště

Adresa: Odbojářů 803, 664 61 Rajhrad
Adresa pro písemný styk: Petrov 8, 601 43 Brno
Telefon: 530 506 873
E-mail: archiv@biskupstvi.cz
Akreditace: Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru archivní správy a spisové služby, z 23. srpna 2011 (č. j. MV-89876-3/AS-2011) o udělení akreditace Pro archivní přístavbu akreditace doplněna 29. 6. 2018 (č. j. MV-65044-3/AS-2018)
Status: soukromý archiv (§ 57 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

I. Personální podmínky archivu

Tab. č. 1

Systemizovaný a skutečný stav pracovníků a jejich funkční zařazení

Druh pracovní činnosti	systemizovaný stav	skutečný stav ¹
vedení archivu	1	1
předarchivní péče, zpracování archiválií, badatelské služby	2	1 (do 25. 10.) 2 (od 26. 10.)

Se správou archivu je spojeno vedení ústřední spisovny Biskupství brněnského.

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví

Tab. č. 1: Základní souhrnné informace ze základní evidence NAD

Tab. č. 2: Počty a velikost archivních souborů členěné podle evidenčních statusů

¹ V přepočtu na plné úvazky

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví
 Tab. č. 1: Základní souhrnné informace ze základní evidence NAD

Archiv		Počty, metráž a zpracovanost archivních souborů						Fyzický stav archiválií		Archivní pomůcky
		Vykazované***			Celkem			počet	počet	
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]			
1	2	3*	4**	5****	6*	7**	8****	9	10	
536000010 - Archiv Biskupství brněnského	N:	138	413,87 0	27,33 0,00	138	413,87 0	27,33 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 346
	Z:	238	1100,63 0	72,67 0,00	238	1100,63 0	72,67 0,00	nepoškozeno:	51	speciální: 1
	I:	129	952,82 0	62,91 0,00	129	952,82 0	62,91 0,00	poškozeno:	403	referenční: 0
	Σ:	464	1514,50 0			1514,50 0		nezjištěno:	10	všechny: 347
<i>Dílčí souhrn oblasti 6:</i>	N:	138	413,87 0	27,33 0,00	138	413,87 0	27,33 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 346
	Z:	238	1100,63 0	72,67 0,00	238	1100,63 0	72,67 0,00	nepoškozeno:	51	speciální: 1
	I:	129	952,82 0	62,91 0,00	129	952,82 0	62,91 0,00	poškozeno:	403	referenční: 0
	Σ:	464	1514,50 0		464	1514,50 0		nezjištěno:	10	všechny: 347
								Ze zapsaných ev. jednotek:		
								poškozeno [ks]:	7386	

Archiv	2	Počty, metráž a zpracovanost archivních souborů						Fyzický stav archiválií		Archivní pomůcky
		Vykazované***			Celkem			počet	počet	
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]			počet
1	3*	4**	5****	6*	7**	8****	9	10		
Souhrn	N:	138	413,87 0	27,33 0,00	138	413,87 0	27,33 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 346
	Z:	238	1100,63 0	72,67 0,00	238	1100,63 0	72,67 0,00	nepoškozeno:	51	speciální: 1
	I:	129	952,82 0	62,91 0,00	129	952,82 0	62,91 0,00	poškozeno:	403	referenční: 0
	Σ:	464	1514,50 0		464	1514,50 0		nezjištěno:	10	referenční: 0
							Ze zapsaných ev. jednotek:		všechny: 347	
							poškozeno [ks]:	7386		

Veškeré hodnoty digitální velikosti jsou zaokrouhleny na MB (MegaByte)

Legenda:

- * N: [počet] ... archivní soubory s min. 95% nezpracované metráže
 Z: [počet] ... archivní soubory s min. 95% zpracované metráže
 I: [počet] ... archivní soubory s min. 95% inventarizované metráže
 Σ: [počet] ... celkový počet archivních souborů (≠N:+Z:)
- ** N: [bm] ... nezpracovaná metráž archivních souborů
 [MB] ... nezpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
 Z: [bm] ... zpracovaná metráž
 [MB] ... zpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
 I: [bm] ... inventarizovaná metráž
 [MB] ... inventarizovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
 Σ: [bm] ... celková metráž (=N:+Z:)
 [MB] ... celková velikost ev. jednotek v digitální podobě

- *** Vykazované ... archivní soubory s evidenčním statutem 1, 2 nebo 3
 **** metráž [%] ... relativní zastoupení vzhledem k celkové metráži
 MB [%] ... relativní zastoupení vzhledem k celkové velikosti
 evidenčních jednotek v digitální podobě

Číselník evidenčních statusů:

- 1 Archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci
- 2 Archivní soubory uložené na základě smlouvy mimo instituci
- 3 Archivní soubory uložené v instituci na základě smlouvy
- 4 Archivní soubory vydané vlastníkům a archivem evidované
- 5 Archivní soubory archivem pouze evidované

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví

Tab. č. 2: Počty a velikost archivních souborů členěné podle evidenčních statusů

Archiv		Archivní soubory							
		Evidenční status: 1		Evidenční status: 2		Evidenční status: 3		Evidenční status: 4+ 5	
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]
1	2	3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**
536000010 - Archiv Biskupství brněnského	N:	22	125,51 0	0	0 0	116	288,36 0	0	0 0
	Z:	19	718,21 0	0	0 0	219	382,42 0	0	0 0
	I:	11	702,67 0	0	0 0	118	250,15 0	0	0 0
	Σ:	47	843,72 0	0	0 0	417	670,78 0	0	0 0
<i>Dílčí souhrn oblasti 6:</i>	N:	22	125,51 0	0	0 0	116	288,36 0	0	0 0
	Z:	19	718,21 0	0	0 0	219	382,42 0	0	0 0
	I:	11	702,67 0	0	0 0	118	250,15 0	0	0 0
	Σ:	47	843,72 0	0	0 0	417	670,78 0	0	0 0

Archiv	Archivní soubory								
	Evidenční status: 1		Evidenční status: 2		Evidenční status: 3		Evidenční status: 4+ 5		
	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	
1	2	3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**
Souhrn	N:	22	125,51 0	0	0 0	116	288,36 0	0	0 0
	Z:	19	718,21 0	0	0 0	219	382,42 0	0	0 0
	I:	11	702,67 0	0	0 0	118	250,15 0	0	0 0
	Σ:	47	843,72 0	0	0 0	417	670,78 0	0	0 0

Veškeré hodnoty digitální velikosti jsou zaokrouhleny na MB (MegaByte)

Legenda:

- * N: [počet] ... archivní soubory s min. 95% nezpracované metráže
- Z: [počet] ... archivní soubory s min. 95% zpracované metráže
- I: [počet] ... archivní soubory s min. 95% inventarizované metráže
- Σ: [počet] ... celkový počet archivních souborů (≠N:+Z:)
- ** N: [bm] ... nezpracovaná metráž archivních souborů
- [MB] ... nezpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Z: [bm] ... zpracovaná metráž
- [MB] ... zpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- I: [bm] ... inventarizovaná metráž
- [MB] ... inventarizovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Σ: [bm] ... celková metráž (=N:+Z:)
- [MB] ... celková velikost ev. jednotek v digitální podobě

Číselník evidenčních statusů:

- 1 Archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci
- 2 Archivní soubory uložené na základě smlouvy mimo instituci
- 3 Archivní soubory uložené v instituci na základě smlouvy
- 4 Archivní soubory vydané vlastníkům a archivem evidované
- 5 Archivní soubory archivem pouze evidované

Na přání Kongregace sester těšitelék BSJ byl v diecézním archivu uložen rozsahem nevelký fond Rodinný archiv Coudenhove-Honrichsů II, který kongregace předtím restituovala.

V roce 2018 byla v podstatě dokončena jednání k uzavření depozitních smluv s farnostmi, které mají v našem archivu uloženy své archivní fondy. Bylo uzavřeno 127 depozitních smluv, posledních 12 smluv dosud na podpis čeká.

III. Výběr, zpracování a využívání archiválií

Tab. č. 1

Protokoly o výběru archiválií

a) ve skartačním řízení

Původce	Počet protokolů	Množství posouzených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v %	Počet správních řízení podle § 10 odst. 3
Biskupství brněnské	1	6,59	0,84	12,74	0
Oblastní Charita Jihlava	1	cca 13,00	cca 13,00	100,00	0
Oblastní Charita Znojmo	1	cca 11,00	cca 11,00	100,00	0

b) mimo skartační řízení

Původce	Počet protokolů	Množství posouzených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v %	Počet správních řízení podle § 10 odst. 3
Biskupská konsistoř Brno	1	0,16	0,00	0,00	0
Kapitula sv. Petra a Pavla v Brně	1	0,12	0,00	0,00	0
Farní úřad Luleč	1	0,13	0,00	0,00	0
Farní úřad Hodonín	1	1,61 ²	0,00	0,00	0
Farní úřad Lanžhot	1	0,89	0,12	13,48	0
Opálka Otto, MUDr.	1	0,03	0,00	0,00	0

² Z toho 0,01 bm předáno MZA a 0,12 bm předáno NA

Kontrola protokolů podle § 52 písm. i) a podle § 79 odst. 2 písm. f)

Kontroly protokolů Archiv Biskupství brněnského jakožto archiv soukromý neprovádí.

Tab. č. 3

Zpracování archiválií

Název archivního souboru	Zpracováno bm za rok	Inventarizováno bm za rok		Zkatalog. evidenčních jednotek	Počet katalog. záznamů	Zrejstříkováno evidenčních jednotek
		definitivně	průběžně			
Opálka Otto, MUDr.	0,03	0,03	0	0	0	0

Nově byly vytištěny archivní pomůcky fondů děkanských úřadů a opatřeny novou první stránkou a tiráží. U archivních fondů, které jsme převzali ze státních okresních archivů, byla zahájena jejich úprava směřující k přehlednějšímu uložení a komfortnějšímu využití – archiválie jsou přečíslovávány, opatřovány novými obaly a štítky, podle potřeby se přistupuje k jejich přečištění a částečnému přemanipulování. Souběžně dochází k úpravě archivních pomůcek. Archivní pomůcky, které jsme převzali na úrovni manipulačních seznamů a které postrádaly náležitosti, předepsané novými základními pravidly, jsou průběžně doplňovány o chybějící údaje.

Tab. č. 4

Využívání archiválií

Počet badatelů celkem	Z toho cizinců	Počet badateiských návštěv	Počet správních řízení podle § 38 odst. 2	Počet zapůjčených evidenčních jednotek	Počet vypůjčených evidenčních jednotek	Počet rešerší pro úřední potřebu	Počet rešerší pro soukromé účely
84	7	161	0	7	0	94	25

Počet evidenčních jednotek předložených badatelům k nahlédnutí	644
Počet zodpovězených badatelských dotazů (včetně tématických soupisů archiválií badatelům k studiu)	199
Počet kopií archiválií zhotovených badatelům	330
Počet zhotovených ověřených kopií	12
Počet výpisů	4
Počet skenů zhotovených badatelům	853
Počet povolení vydaných badatelům ke zhotovení kopií vlastní technikou	50
Počet snímků zhotovených badateli vlastní reprodukcí technikou	9916
Počet připravených povolení k publikaci	9
Počet exkurzí v archivu	1

Počet účastníků exkurzí	8
Počet studentů vykonávajících odbornou praxi	1

Zájem badatelů se v roce 2018 soustřeďoval podobně jako v minulých letech k výzkumu dějin jednotlivých farností, historii řádů a kongregací, hojně byly studovány biografie kněžských osobností a stavební vývoj kostelů a církevních objektů. Předmětem soukromých žádostí o vyhledání informací v archivních pramenech byly v naprosté převaze dílčí problémy genealogického studia. V úředním zájmu byly rešeršní služby poskytovány zejména pro potřeby Policie ČR a soudů – jak státních (k doložení majetkoprávních vztahů, zejména restitučních nároků), tak církevních (k řešení jednotlivých kauz manželského práva a k přípravě podkladů k beatifikačním procesům). Z právnických osob projevovaly nejčastěji zájem o studium v našem archivu jednotlivé farnosti, obce, řády a kongregace, muzea (Muzeum města Modřic, Moravské zemské muzeum, Muzeum Vysočiny Třebíč), vysoké školy (Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Cyrilometodějská teologická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, Fakulta architektury Vysokého učení technického v Brně, Fakulta restaurování Univerzity Pardubice, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Jagellonská univerzita v Krakově), studijní materiál pro své výzkumné projekty u nás nacházeli i pracovníci Akademie věd ČR, Národního památkového ústavu a dalších institucí.

IV. Stav archiválií

Tab. č. 1

Prověrky fyzického stavu

Počet provere fyzického stavu	Z toho AKP	Z toho NKP	Počet případů zjištěného poškození
22	0	0	0

Tab. č. 2

Extrémní naměřené hodnoty teploty a relativní vlhkosti podle přílohy č. 5 k vyhlášce č. 645/2004 Sb., odst. II.

Místo měření	Datum měření	Teplota v °C	Relativní vlhkost v %
Depozitář I	3. 5. – 24. 5.	17,8 – 18,7	40,1 – 44,4
- " -	26. 6. – 8. 7.	18,0 – 18,2	43,9 – 46,2
- " -	21. 7. – 23. 7.	18,1	44,4 – 47,2
- " -	19. 9.	18,1	45,1
Depozitář II	14. 6. – 16. 6.	18,1 – 18,2	44,5 – 46,9
- " -	23. 6. – 2. 7.	17,9 – 18,2	43,3 – 46,2
- " -	23. 7. – 21. 8.	17,8 – 18,5	43,2 – 48,2
- " -	26. 8. – 29. 9.	17,9 – 19,3	41,9 – 46,2
- " -	9. 10. – 23. 10.	17,8 – 19,3	39,2 – 41,2

Tab. č. 3

Množství zhotovených kopií za rok 2018

Název archivního souboru	Počet políček bezpečnostního mikrofilmu	Počet kusů bezpečnostních negativů	Počet políček studijních kopií	Počet digitálních kopií
Biskupská konsistoř Brno	0	0	0	385
FÚ Brno-Obřany	0	0	0	182
FÚ Stonařov	0	0	0	189
FÚ Krhov	0	0	0	262
FÚ Předklášteří	0	0	0	138

Zdigitalizováno bylo 6 diecézních katalogů a 4 farní kroniky.

V. Konzervace a restaurování

Tab. č. 1

Druh archiválií	Značka archivního souboru	Zkonzervováno a zrestaurováno
Počet pergamenových listin	-	-
Počet papírových listin	-	-
Počet přivěšených pečeti	-	-
Počet perg. rukopisů	-	-
Počet papír. rkp. nebo knih (a folie?)	-	-
Počet vazeb	-	-
Počet spisů	-	-
Počet map	-	-
Počet grafických listů	-	-

Nové přírůstky procházejí již před vstupem do ústřední spisovny sterilizací. V depozitáři archivu bylo prováděno preventivní chemické ošetření archiválií proti výskytu plísní. 2,68 bm archiválií bylo vyčištěno od prachu. Cca u 100 svazků knih byly kožené vazby ošetřeny tukovací směsí.

Tab. č. 2

Konzervování a restaurování zakázkovým způsobem

Název firmy	Počet zakázek	Náklady v Kč
Roman Sedláček	1	10 000

Byla provedena knihařská oprava 6 svazků poškozených diecézních katalogů.

VI. Ostatní odborná činnost

Předarchivní péče a odborná spolupráce

Již v roce 2017 byly zahájeny systematické návštěvy rekolekcí jednotlivých děkanství, při nichž byly statutárním zástupcům farností předány doklady k jejich archivním fondům spolu se základními informacemi o zásadách spisové péče a možnostech spolupráce s archivem. Tento cyklus byl dokončen v roce 2018.

Pro farnost Hrádek byl zpracován obsah paměťové schránky, nalezené při rekonstrukci kostelní věže. Kopie pamětních záznamů s jejich přepisy a překlady byly Obcí Hrádek v době vánočních svátků vystaveny v tamější rotundě.

Archiv se podílel na práci celostátní metodické skupiny pro zpracování archivních fondů farních úřadů.

Pokračovala příprava materiálů historické komise k zahájení beatifikačního procesu M. Rosy Vújtěchové.

Výstavní činnost

- Bratři Kolískové – Řkf. Protivanov – k příležitosti odhalení pamětní desky Aloise Kolíska 22. 4. 2018 (Petra Koláčková)
- Před sto lety... První světová válka pohledem farních kronik – Diecézní archiv Biskupství brněnského 11. 6. – 11. 11. 2018 (Marie Plevová a Petra Koláčková)

Přednášková činnost

- Augustiniáni v Brně – Augustiniánské opatství Brno 18. 2. 2018 (Petra Koláčková)
- Augustiniáni v Brně – Augustiniánské opatství Brno – Noc kostelů 25. 5. 2018 (Petra Koláčková)
- Směry, tendence a proměny novověké diplomatiky na úsvitu 21. století. Setkání k poctě doc. PhDr. Vladimíra Vašků CSc. – FF MU 3. 10. 2018 (Marie Plevová)
- Papežské listiny v procesu obsazování úřadu biskupa brněnského do roku 1946 – Mikulovské kolejní kabinety pomocných věd historických III – Gymnázium Mikulov 6. 11. 2018 (Marie Plevová)

Exkurze

- Kněží modřického děkanství – 14. 4. 2018

Publikační činnost

- Marie Plevová: Nález ve věži kostela sv. Jana Křtitele v Mikulově v roce 2017. In: RegioM 2017. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, Mikulov 2018, ISBN 978-80-85088-52-6, s. 93-105

Účast pracovníků na konferencích a seminářích

- Telč a jezuité. Řád a město, řád a jeho mecenáši (Historický ústav AV ČR + Diecézní archiv St. Pölten + MZA Brno) – 24. – 26. 9. 2018 NPÚ ÚOP Telč (Marie Plevová)
- Československá a česká státnost v archivních pramenech (MV ČR + NA Praha) – 24. – 25. 10. 2018 NA Praha (Marie Plevová)
- 100 let duchovního dědictví v Československu – panelová diskuse – 14. 11. 2018 Diecézní muzeum Biskupství brněnského (Marie Plevová, Petra Koláčková, Jitka Fričová)

VII. Provozní záležitosti

Část půdních prostor budovy archivu byla vystěhována, aby odpovídala požárním podmínkám kolaudačního protokolu. Okna kanceláří a badatelny byla opatřena žaluziemi.